

eller ikke har villet høre, hvad jeg har sagt. Jeg kom ret udførligt ind paa, hvorledes Statens Produktion kunde ordnes, og jeg henviste til det Forslag, som foreligger ovre i Sverige, og hvorved man løser et meget vanskeligere Spørgsmaal end det, her er Tale om. Jeg vil atter fremhæve, at det, vi have med at gøre, er en stærkt centraliseret Virksomhed; disse Sukkerfabrikkers Forhold ere ikke meget udviklede. Det er en meget centraliseret Virksomhed, som det er let at overtage. Vi kunne aldrig faa noget Foretagende, der er lettere at overtage for Staten end netop dette. Naar man ser den Maade, hvorpaa Sporvognene køre og al Statsdrift foregaar, kan man ikke i fuldt Alvor staa her og stille det op som noget forfærdeligt, at Staten skulde drive Sukkerfabrikkerne. Der er talt saa meget om det rent merkantile, om Terminshandel, og hvorledes Sukkerfabrikkerne med Klogskab dække sig ude paa Verdensmarkedet, naar Priserne stige. Jeg indrømmer, at det er lettere for et privat Selskab at manøvrere i saa Henseende end for en Statsembedsmand. Alt, hvad der anføres imod Forslaget, og som er rimeligt, skal jeg indrømme, men jeg kan aldeles ikke forstaa, at Hr. Direktør Gammeltoft, hvis han vedblivende skal lede Fabrikkerne, pludselig skulde blive Idiot eller dum i det Øjeblik, Staten overtager Fabrikkerne. Hvorfor skulde han ikke handle som en lige saa fornuftig Mand Dagen efter som Dagen før. Det ærede Medlem fra Nakskov (Reventlow) talte om, at Direktør Gammeltoft nok vilde betakke sig. Det ved jeg ikke noget om, jeg tilbød ikke Hr. Gammeltoft noget, jeg sagde ikke noget om, at man skulde tvinge ham, jeg brugte vist i Gaar følgende Vending: Hvorfor skulde Hr. Gammeltoft ikke ville være Leder af Sukkerfabrikkerne? Jeg ser med min ringe Forstand ikke, hvorfor den Mand skulde sige: Nu vil jeg ikke bestille noget mere. Det kan godt være, at den Mand vil sige noget saadant. Men Herregud; saa er der andre dygtige Mænd i Verden end netop han. I de Udtalelser, det ærede Medlem fra Slagelse (H. Neergaard) fremsatte, var der en Tendens i Retning af at ville stemple Ministre og andre Embedsmænd som mindre dygtige, mindre kloge Mennesker end alle andre. Et moderat Blad ovre paa Møen siger haanende: Saa skulde Embedsmændene i den røde Bygning til at

tage fat, og saa kan det blive godt. Jeg har den Tro, at de fleste af Embedsmændene i den røde Bygning ere ganske fornuftige Mennesker, de udfylde sikkert deres Plads god. Hvorfor skulde de deroppe i den røde Bygning være dummere end alle andre? Jeg kan heller ikke se, at Folk, fordi de komme til at arbejde under Staten, skulde blive meget dummere end de, der arbejde for private.

Endelig kom det ærede Medlem fra Kallerup (N. P. Jensen) ind paa Spørgsmaalet om, hvor meget det blev nødvendigt at ekspropriere. Det ærede Medlem sagde, at det var nødvendigt at ekspropriere de handlende og Roedyrkerne, og det blev ogsaa nødvendigt at ekspropriere Køer, Mælk og Svin o. s. v. Jeg kom maaske i Gaar ikke tilstrækkelig langt ind paa Statsukkerfabrikens Forhold til Roedyrkerne, men jeg synes ikke, at dette Spørgsmaal kan være saa udviklet. Forholdet mellem De danske Sukkerfabrikker og deres Roedyrkere har jo ikke altid været lutter Kærlighed. Jeg gjorde allerede i Gaar opmærksom paa, at der havde været Krig paa Kniven, og at Roedyrkerne havde sat Sukkerfabrikkerne Kniven paa Struben. Det er paa den Maade, at man har opnaaet, at 50 pCt. af Overskuddet nu udbetales til Roedyrkerne. Hvorfor skulde Staten ikke ogsaa kunne forhandle sig til Rette med sine Roedyrkere lige saa vel som det private Selskab? Hvorfor i Alverden skulde der opstaa nogen forfærdelig Konflikt i den Anledning? Jeg tror, at Staten lige saa godt som det private Selskab vil yde Roedyrkerne Retfærdighed. Det ærede Medlem fra Kallerup kan være ganske rolig. Der vil ingenting ske, naar blot de Folk, der ville dyrke Roer, faa en jævn ordentlig Betaling, saaledes at de kunne være tjente dermed, selv om de skulde betale en ordentlig Arbejds løn. Der bliver saamænd heller ingen Brug for at ekspropriere de handlende. I det svenske Forslag om Statens Overtagelse af Tobaksindustrien er det ogsaa bestemt, at Handelen skal foregaa gennem de handlende, og i Frankrig forhandles vist ligeledes baade Tændstikker og Cigarer paa almindelig Maade.

Det ærede Medlem (N. P. Jensen) syntes at nære en Rædsel for, at Staten skulde fastsætte Sukkerpriserne. Det ærede Medlem kan dog ikke være ubekendt med,